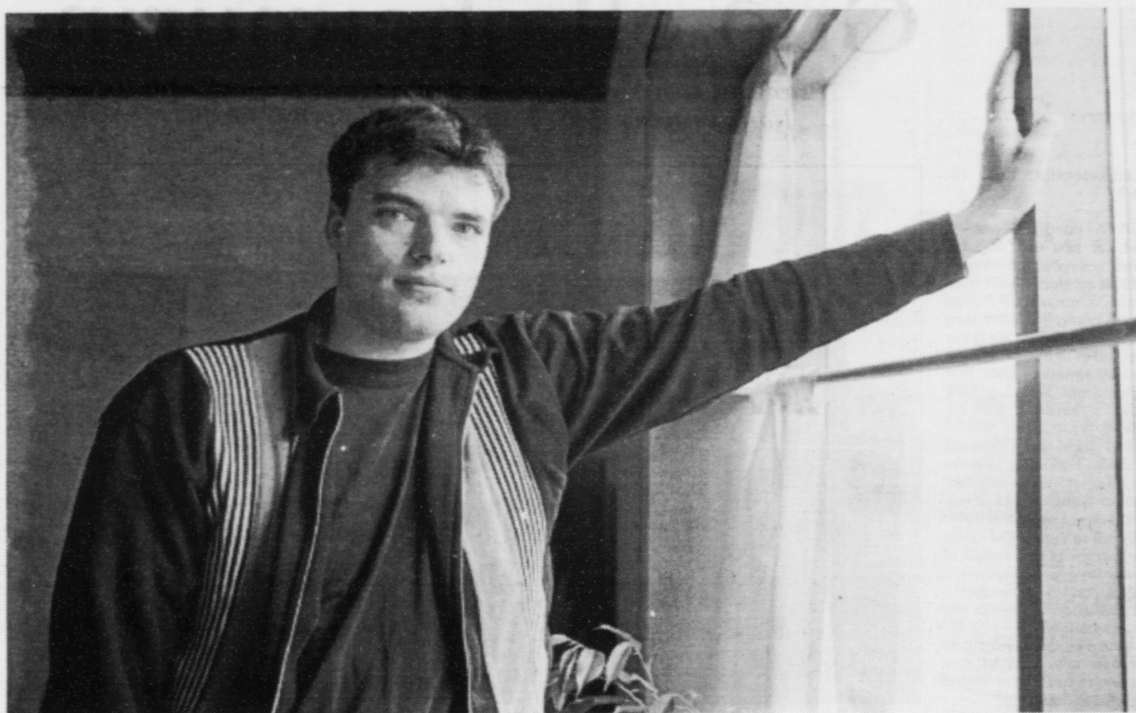

Brotsmenn eru vanlig fólk – men okkurt er gingið galið hjá teimum

RANDI JACOBSEN

Tá fólk hava gjørt eitt álvarsligt brotsverk, sum tey fáa harðan dóm fyri, kunnu tey ikki sita dómin í einum varðhaldi sum tí í Havn. Tey skulu í afturlatin fongsul, sum vit eingi hava í Føroyum, og tey fara tí til Danmarkar at sita.

Í Danmark eru fleiri afturlatin fongsul, og eitt av hesum fongsul er Herstedvester. Fangarnir har eru dømdir at sita í hvussu er fimm ár. 130 fangar eru í hesum fongslinum. Har er ein kvinnudeild og ein deild fyri grønlendingar.

Í Herstedvester arbeida í lötuni fyra føroyingar sum fangavörðar, og ein teirra er Sigmund Jensen. Hann roknar seg fyri at vera føroying, sjálvt um hann er føddur í Roskilde, og pápin er dani. Mamma hansara er úr Nólsoy, og Sigmund hevur altíð ferðast í Føroyum og búði eisini her í nøkur ár sum stórir skúladrøngur.

Sigmund var útlærður mállari og hevði arbeiðt sum sveinur hálvt annað ár, tá hann sá lýsing í bløðunum um fangavörðsarbeiði í Herstedvester. Hann søkti og byrjaði 1. oktober 1994. Tað er trý ára royndartíð,

sum samstundis er ein útbúgving, so 1. oktober í ár hevur Sigmund fast starv í hesum afturlatna fongslinum.

Sigmund vil ikki tosa um tey, sum sita í fongslinum. Føroyingar hava sitið í Herstedvester, men um nakar situr har nú, vil hann ikki siga, tí sigur hann nakað, er so skjótt, at onkur kennir aftur.

Fyri at fáa arbeiði sum fangavörður krevst vanlig skúlagongd, og gott er at vera handverkari, tí í fongslinum eru fleiri verkstaðir, har fangarnir arbeida, og fangavörðarnir skulu helst kunna vera við. Í royndartíðini, útbúgvingini, hevur fangavörðurin fleiri fak, hann lærir um revsrætt, psykologi, kriminalforsorgarlæru o.m.a.

– Alt snýr seg ikki um trygd og ordan í einum fongsli. Okkara uppgáva er líka nógv at hjálpa fangunum, vit eru eitt slag av sosialráðgevum, sigur Sigmund.

Fleiri kvinnur eru eisini fangavörðar, og tað er eingin forðing. – Eg haldi, at tað ofta er ein fyrimunur, at kvinnur eisini eru fangavörðar, tí viðhvørt duga tær betur at tosa við fangarnar.

Tað er so nógv, sum ein

fangi ikki kann gera sjálvur, tí hann er avskorin frá umheiminum. Eitt nú øllum pappírnum mugu fangavörðarnir tí hjálpa fangunum við. Tað kemur eisini tann dagur, tá teir dømdu sleppa út aftur, og fangavörðarnir hjálpa tá t.d. við at finna teimum eitt stað at búgva.

Arbeida og í skúla

Arbeidsdagurin gongur við, at fangavörðarnir fara runt at vekja og siga góðan morgun. Fangarnir hava so hálvan tíma til at gera seg klárar, áðrenn teir fara til arbeiðis. Um onkur er sjúk-ur ella av onkrari orsök ikki vil til arbeiðis, tekur fangavörðurin sær av tí. Meðan fangarnir arbeida hava fangavörðarnir altíð ymist at gera fyri fangarnar.

Í fongslinum eru fleiri verkstaðir, har fangarnir arbeida, og teir fáa eisini løn. Har er m.a. ein medaljuverkstaður, eitt bókindarí og eitt brævbjálvavirki. Á snikkaravirkinum gera fangarnir bord og stólar, sum verða seld uttan fyri fongslið. Teir fangarnir, sum um stutta tíð verða latnir leysir, kunnu arbeida í gartnarinum. Vakstrarhús eru eisini á fongsulsokinum.

Men allir fangarnir arbeida ikki alla tíðina. Ein

partur av fangunum hevur lítla ella vánaliga skúlagongd, og í fongslinum kunnu teir bota um hetta við at taka 8. og 9. flokk.

– Endamálið er alla tíðina at gera fangarnar færar fyri at venda aftur til tað vanliga samfelagið.

Tí hava fangarnir eisini vanligar skyldur sum onnur fólk eisini hava, tí teir skulu læra, at tað eru ymsar bundnar uppgávur. Teir gera sjálvir mat, og teir fara eisini sjálvir til handils – innan fyri múrarnar.

Sigmund sigur, at sum heild eru brotsmenninir heilt vanlig fólk, men okkurt er bara gingið galið fyri teir. Teir flestu eru eisini fitt fólk.

Lesið nógv

Nógvir av fangunum vilja bara hava frið, meðan teir eru í fongslinum. Summi fara í onkra útbúgving, og summi lesa nógv, tí tað ræður um at fáa tíðina at ganga. Annars hevur fongslið nógv at bjóða teimum av frítíðarítrivum. Har er m.a. fítbóltsvøllur, og viðhvørt verða fítbóltslið uttaneftir boðin inn at spæla ímóti liði av fangunum.

Sigmundi dæmar væl í Herstedvester. Í lærutíðini hevur hann verið runt á øll-

um deildum, men til endans verður hann fast onkra staðni.

– Tað er best at arbeida fast á einum stað, tí vit hava jú við fólk at gera, og vit eru kontaktfólk hjá fangunum.

Sigmund hevur júst verið í Føroyum og ferðast í fimm vikur, og hevði hann ikki havt sít góða arbeiði at farið aftur til, hevði honum dámt lítið at farið.

Sigmundur letur væl at arbeiðinum í Herstedvester. Starvsfelagarnir eru fittir, og samanholdið gott. Tað hevur nógv at siga, tá tey hava við so nógv ymisk fólk at gera. Sjálvt um Sigmundi dæmar væl at vera fangavörður, er hann ikki heilt vísur í, at hetta verður hansara lívsstarv.

– Eg havi eisini ofta hugsað um at blivandi polititur, sigur hann.

Heimarøktin

Søkt verður eftir avloysara sum heima-hjálpari í Skúvoy at byrja skjótast til ber.

Umsókn skal sendast til:

Eftirlitskvinna Sanna Petersen,
Heimarøktin,
210 Sandur, tlf. 61791

VW Golf 1.8GL 1996

Fyri ein av kundum okkara selist ein sera væl hildin VW Golf 1.8GL frá mai 96. km. 11.500.

P/f D. B. Bilar • Tlf. 10600